

Staatssecretaris S.A.M. Dijkma
Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Betreft: invoering van nieuwe wetgeving voor de gastouderopvang
Kenmerk: 09/01233

Utrecht, 5 november 2009

Geachte mevrouw Dijkma,

MOgroep Kinderopvang en de Branchevereniging voor ondernemers in de kinderopvang willen hun grote zorg uiten over de gang van zaken rondom de invoering van nieuwe wetgeving voor de gastouderopvang.

Wij herinneren u aan het feit dat wij steeds de noodzaak hebben erkend om te komen tot professionele en controleerbare gastouderopvang en dat ingrijpende maatregelen daarom nodig zijn. Ook voor ons is de toename van het onbedoelde gebruik van gastouderopvang steeds een doorn in het oog geweest. Wij hebben uw initiatieven om te komen tot het scheiden van het bedoeld en het onbedoeld gebruik dan ook loyaal ondersteund en hebben daarvoor zelf ook voorstellen gedaan. Het is echter nooit de bedoeling geweest dat de goede gastouderopvangondernemers (en dat zijn er velen) daarmee ook onder druk komen te staan. En dat is nu precies wat er wel dreigt te gebeuren.

Tijdens recente ledenvergaderingen van de branche is overduidelijk gebleken dat er grote onrust en onzekerheid bestaat over de invoering van de gewijzigde Wet. De onzekerheid spitst zich toe op het tempo en de gewenste zorgvuldigheid van de invoering. De belangrijkste noodkreet van onze leden is dat de gastouders door de overhaaste maatregelen en het uitblijven van voldoende voorzieningen niet in de gelegenheid zijn om op tijd de volledig beroepskwalificatie te behalen. Hoewel de insteek van de wetswijziging is dat juist dié groep gastouders behouden blijft, dreigt juist het effect te zijn dat de groep professionele gastouders gaat afhaken. Veel opgebouwde ervaring gaat daarmee verloren. Een hele grote groep kinderen en ouders dreigen hun vertrouwde gastouder te verliezen, die vaak al jaren prima opvang levert.

Tot op de dag van vandaag zijn de noodzakelijke voorwaarden voor een goede en zorgvuldige implementatie van de Wet niet vervuld. Een aantal voorbeelden:

- De gelijkstellinglijst voor diploma's voor gastouders is nog onvoldoende duidelijk.
- Er is veel onduidelijkheid over de status, de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van de opleidingen. Hoewel veel gastouders zich al hebben aangemeld, kan er nog steeds geen uitsluitel worden gegeven.
- De inhoud van de verschillende soorten informatie die gastouderbureaus ontvangen (bijvoorbeeld via het implementatiebureau) is tegenstrijdig. Niemand schijnt precies te weten wat de bedoeling is en hoe het moet.
- De opleidingseisen voor gastouders zijn minder zwaar dan die voor de pedagogisch medewerkers in de kindercentra. Toch is de lijst van vrijgestelde diploma's, zoals die door sociale partners is vastgesteld voor de kindercentra, door het ministerie ingekort en daarmee worden personen die wel gerechtigd zijn om in een kindercentrum te kunnen werken als pedagogisch medewerker, als gastouder alsnog verplicht een extra opleidingsroute te volgen.

Ook de gevolgen van een aantal besluiten zijn niet helder. Het is onduidelijk wanneer en op welke wijze bijsturing plaats vindt wanneer veronderstellingen niet kloppen.

- De impact van het niet meer mogen opvangen op meer dan één adres.
- Het financiële risico zoals dat, zonder uitzondering (behalve bij overlijden) bij de vraagouders en gastouderbureaus wordt neergelegd.
- De niet in te schatten risico's die vraagouders, gastouders en gastouderbureaus lopen als de overheid, c.q. de GGD in de praktijk niet op tijd voldoet aan de controle die de wet stelt ten aanzien van de registratie van gastouders.

Op basis van cijfers van BKK en een quick scan onder gastouderbureaus ligt de inschatting van het aantal gastouders dat zich wil laten kwalificeren al vele malen hoger (30.000 - 50.000) dan de 5.000 - 8.000 gastouders waar u bij de introductie van de Wet vanuit gaat.

De brancheorganisaties hebben zich tot nu toe maximaal ingespannen om, in overleg met het ministerie, het invoeringsproces goed te laten verlopen. Wij zien echter dat alle signalen en genoemde knelpunten en onze voorstellen om tot oplossingen te komen, bij voortduring genegeerd worden. Op korte termijn is volstrekte helderheid nodig aangaande alle 'losse eindjes' van de wetwijziging en het implementatietraject. Gastouders en gastouderbureaus dienen zich zorgvuldig te kunnen voorbereiden op de wijzigingen die komen. Daarvoor is een heldere communicatie van de kant van het ministerie nodig en uiteraard een adequate reactie op de alarmerende signalen en vragen uit de praktijk van de gastouderopvang. Het kan niet zo zijn dat, in het kader van professionalisering, goede en ervaren gastouders en gastouderbureaus verdwijnen door een overhaaste en onzorgvuldige voorbereiding van de uitvoering van de nieuwe Wet.

U heeft de Kamer toegezegd in goed overleg met de branche het implementatietraject voor te bereiden. Wij moeten echter constateren dat het ministerie te vaak eenzijdige data vaststelt en daarbij de waarschuwingen over de onhaalbaarheid daarvan vanuit de branchepartijen negeert.

Daarom verzoeken wij u dringend, het hele jaar 2010 als overgangsjaar te laten gelden (zoals oorspronkelijk ook de bedoeling was) en niet slechts tot 1 september 2009. Tevens stellen we voor het financiële risico dat nu vrijwel volledig bij de vraagouders wordt gelegd, in overleg met ons, weg te nemen. Hiervoor liggen onze voorstellen al klaar.

Het principe van de wetwijziging wordt met onze voorstellen niet aangetast maar er ontstaat wel meer ruimte voor een zorgvuldige invoering. Alleen een betere voorbereiding, en dus meer tijd en duidelijkheid, kunnen de grote onrust bij gastouders en gastouderbureaus wegnemen.

Mochten onze voorstellen geen gehoor vinden bij u dan zien we voortzetting van onze bijdrage aan het implementatieoverleg op de huidige wijze als weinig zinvol en zullen we ons beraden op onze verdere koers.

Uiteraard hopen we dat de dialoog wordt hersteld en we gezamenlijk kunnen blijven werken aan een zorgvuldige uitvoering van de gewijzigde Wet.

Met vriendelijke groet,

I. Brouwer
Voorzitter
MOgroep Kinderopvang

W.A. Vermeend
Voorzitter
de Branchevereniging
ondernemers in de
kinderopvang